

Saksgang		
Utvalg/Styre	Møtedato	Saksnr
Kommunestyre	15.02.2013	002/13

Innseiling til Røstnesvågen - Anmodning om ny behandling av KS-sak 068/12.

Saksopplysninger:

Kommunestyret behandlet, etter anmodning fra syv av medlemmene, spørsmålet om innseiling til Røstnesvågen i sitt møte den 7.11.2012. Saksdokumenter i saken var brev undertegnet av de syv medlemmene. Saken og brevets innhold ble ikke utredet av administrasjonen før saken ble behandlet.

Administrasjonen finner det riktig at man er gitt anledning til å få kommentere de ulike punktene som trekkes frem. På den bakgrunn anmodes kommunestyret om å ta opp KS sak 068/12 til ny behandling.

Bakgrunn og problemstilling:

Brevets innledning

"Det vises til den pågående "saken" om eventuell åpning av moloen i Røstnesvågen og ny innseiling til Røstnesvågen. På bakgrunn av sentrale opplysninger som etter hvert er kommet fram, bes det om at kommunestyret i Værøy, som kommunens øverste organ, gjør en vurdering av hvorvidt Havnestyrets krav/anmodning overfor Kystverket i det hele tatt kan anses som gyldig. Det kan stilles mange spørsmålsteget ved selve saksprosessen, og for øvrig bærer saken sterkt preg av en rekke formelle og juridiske feilgrep."

Rådmannens kommentar

Kommunikasjonen mellom Havnestyret og Kystverket har hatt som tema sikrere innseiling til Røstnesvågen, og må sees på som en dialog mellom partene med tanke på å finne frem til en sikrere innseiling for fartøyene som anløper Røstnesvågen. For Havnestyret er dette en nødvendig dialog for å finne frem til den løsningen som er best mulig med tanke på sikkerheten for mannskapene om bord på fartøyene som anløper Røstnesvågen. Det er viktig at man er klar over at marginene for at en ulykke med katastrofalt utfall er små for en stor del av den fartøygruppen som anløper havnen.

I brevets innledning etterlates det et inntrykk av at Havnestyret har krevd, eller anmodet Kystverket om å foreta endringer i havnen uten at Kommunestyret er involvert. Det ble den 13.11.2012 avholdt et møte med Kystverket hvor det blant annet ble orientert om hvordan prosessen mot en plass i Nasjonal transportplan skulle være. En forutsetning for å komme med i planen er at Kommunestyret vedtar et "Havnekrav". I møtet presiserte Kystverket at det per da ikke forelå noen havnekrav fra Værøy. Denne presiseringen fra Kystverket

innebærer, etter administrasjonens vurdering, at det ikke foreligger noen form for krav eller anmodninger fra Værøy som vil utløse handling fra Kystverket.

1. Det finnes ingen protokoll fra Havnestyrets møte, der kravet angivelig er fremmet

"I KommuneLOvens § 30, første ledd, heter det at: Folkevalgte organer behandler sine saker og treffer sine vedtak i møter. I tredje ledd står det at: Det skal føres møtebok over forhandlingene i alle folkevalgte organer. Kommunestyret og fylkestinget fastsetter selv nærmere regler om føring av møtebok.

Den eneste saksdokumentasjonen knyttet til Havnestyrets initiering og behandling av saken, er å finne i et brev fra Havnestyret til Kystverket datert 6. februar 2009 (Vedlegg 1). Det er altså ikke ført møtebok/protokoll i henhold til kommuneLOvens § 30 (Vedlegg 2). Derfor kan det stilles spørsmål ved om møtet faktisk har funnet sted, og om kravene til vedtaksførhet i såfall var oppfylt (jf. KommuneLOven § 33).

Siden det ikke finnes noen protokoll fra nevnte møte i Havnestyret, der saken angivelig ble behandlet, så har heller ikke "beslutningen" vært gjenstand for godkjenning. Ordinær praksis i folkevalgte organer tilsier at protokoller og ferdigbehandlede saker skal godkjennes når protokollen er ferdigskrevet og gjennomlest. Dette har altså ikke skjedd i ovennevnte sak".

Rådmannens kommentar

Sekretariatsfunksjonen til Havnestyret er tillagt Teknisk etat. Teknisk etat har bare en stilling i administrasjonen, Teknisk sjef. Som kjent har stillingen som Teknisk sjef vært besatt av flere personer som har blitt i stillingen over kort tid. Kommunen innførte saks-/arkivsystem i 2007, enkeltansattes bruk av systemet har variert til tross for at det er et krav at det skal brukes i all saksbehandling. Rådmannen konstaterer og beklager at protokoll fra en del av Havnestyrets møter ikke ligger i saksarkivet, det trenger derimot ikke å bety at ikke protokoll er skrevet.

2. Havnestyret har neppe myndighet til å framsette et slikt krav overfor Kystverket

"I KommuneLOvens § 6 heter det at Kommunestyret og fylkestinget er de øverste kommunale og fylkeskommunale organer. De treffer vedtak på vegne av kommunen eller fylkeskommunen så langt ikke annet følger av lov eller delegasjonsvedtak.

Det vises til gjeldende delegasjonsreglement for Havnestyret i Værøy (Vedlegg 3). Så vidt vites har ikke reglementet blitt endret etter 1999, og følgelig er det disse bestemmelsene som gjaldt i 2009 – og som fortsatt gjelder. Ut ifra en skjønnsmessig vurdering av punktene i delegasjonsreglementet, så har ikke kommunestyret gitt Havnestyret fullmakt til å fremme den type krav som er blitt lagt på bordet i saken om åpning av moloen i Røstnesvågen. Etter reglementet skal Havnestyret være et forberedende og rådgivende organ, men det er kommunestyret som sitter med den formelle og suverene avgjørelsesmyndigheten".

Rådmannens kommentar

Det er riktig at Havnestyret ikke har myndighet til å framsette krav overfor Kystverket i saker som vil kunne medføre økonomiske forpliktelser som ikke på forhånd er vedtatt av Kommunestyret. Det er viktig at man husker at Havnestyret ikke er et hovedutvalg, men et underutvalg oppnevnt av kommunestyret, og leser delegasjonsreglementet for utvalget i lys av dette.

I delegasjonsreglementet § 3 gis Havnestyret oppgaven med å utrede saker for behandling i Kommunestyret. Etter Rådmannens vurdering må arbeidene som Havnestyret så langt har utført sees på som forberedelser til en sak for Kommunestyret hvor sakens mål er å få en trygg og sikker innseiling til Røstnesvågen. Arbeidene og vurderingene som så langt er gjort er dokumentert i rapporter fra Sintef og Norconsult.

I delegasjonsreglementet § 4 gis Havnestyret myndighet til å gjennomføre havnesaker som er vedtatt av kommunestyret. I reglementet brukes havneplanen som et eksempel. Havneplanen som er vedtatt i kommunestyret tar også for seg innseilingen til Røstnesvågen, i planen er hull i moloen skissert som en mulig løsning. Utdyping av havnene på Værøy var et av punktene i den vedtatte havneplanen. I forbindelse med planarbeidet som ble utført i forkant av havneutdypingen ble også spørsmålet om åpning av moloen mellom Røstnesvågen og Sørlandsvågen drøftet med prosjektledelsen i Kystverket. Saksbehandlers klare, muntlige, anbefaling var at Værøy ikke tok dette i utdypingsfasen fordi de totale kostnadene kunne bli så store at sentrale myndigheter ikke ville bevilge penger til prosjektet.

3. Svak og mangelfull saksprosess

"En kan videre stille store spørsmålsteget ved saksbehandlingsmåten som har vært gjort i dette tilfellet. I Havnestyrets brev til Kystverket framgår verken intern saksutredning eller noen vurderinger rundt hvorfor eksisterende molo i Røstnesvågen er bygd og utformet slik den er.

At saksutredning mangler svekker legitimiteten rundt behandlingsprosessen ytterligere: Det indikerer at saken neppe kan være forsvarlig utredet og at beslutningsgrunnlaget har vært tynt.

Saken bærer også preg av et totalt fravær av høringsprosesser samt skjev interesseinvolvering.

I tillegg virker Havnestyrets konklusjon i brevet av 6. februar 2009 påfallende lettvinnt: "Havnestyrets konklusjon er at alternativet med å åpne moloen i Røstnesvågen vil gi en tryggere innseiling og en bedre havn – en havn som er framtidsrettet og som vil tjene næringa, brukerne og øysamfunnet."

Premissene bak konklusjonen er intet annet enn seks fordeler som listes punktvis opp i brevet.

På bakgrunn av disse seks punktene har altså Havnestyret trukket den slutning at åpning av moloen vil gi en bedre havn som både er framtidsrettet og tilpasset alle brukerne. Det virker ganske underlig at Havnestyret ikke har trukket fram nåværende molos funksjon som et forbehold i sitt skriv til Kystverket. Dette er et sentralt moment i saken, men nevnes ikke i det hele tatt. Slik brevet er formulert, framstår kravet fra Havnestyret om åpning av moloen som et unisont krav – helt uten innsigelser og eventuelle forbehold."

Rådmannens kommentar

Som tidligere nevnt er Havnestyret et underutvalg som primært skal forberede saker til kommunestyret. Etter Rådmannens oppfatning er Havnestyrets arbeid et ledd i en saksforberedelse til Kommunestyret for utarbeiding av et eventuelt "Havnekrav for Værøys havner". Sett i det lyset kan man neppe kalle saksutredningen som svak eller mangelfull. Brevene som er sendt til Kystverket dokumenterer de vurderinger som er gjort av Havnevesenet. Kystverket har fulgt opp de ulike alternativene ved å la Sintef og Nordconsult vurdere konsekvensene av de ulike tiltakene som er foreslått. De ulike tiltakene er dokumentert gjennom rapporter fra Sintef og Nordconsult.

I brevet hevdes det at det er et totalt fravær av høringsprosesser. Det er verdt å nevne at det er svært uvanlig å gjennomføre høringer når man driver med interne saksforberedelser. I den fasen tilsikter man en involvering av parter som vil bli berørt. Siden Havnestyret har like mange representanter fra fiskerne og landanleggene er brukerrepresentasjonen i saksutredningen ivaretatt.

Man kan gjerne være uenig i punktene som listes opp i brevet av 6. februar 2009, det endrer ikke det faktum at dette er forhold Havnestyrets medlemmer mener er viktige med hensyn til valg av hvorvidt havnekrav skal utarbeides eller ikke.

For ordens skyld er det verdt å nevne at arbeidet med planarbeid ikke starter før man vet mer om hvilket tidsperspektiv som kan forventes for oppstart og gjennomføring av eventuelle tiltak. Arbeidenes omfang er av en slik størrelse og karakter at det vil være krav til reguleringsplan. En reguleringsplanprosess inneholder både kunngjøring av oppstart av planarbeid, konsekvensvurdering, muligheter for innspill i planprosessen og høringsprosesser før den kan vedtas av Kommunestyret. Planprosessen er en lovpålagt aktivitet som skal skje i forkant av at tiltak gjennomføres, og følger av Plan- og bygningsloven. Det er kommet en rekke innspill fra eierne av eiendommen som blir direkte berørt dersom moloen mellom de to havnene fjernes. Dette er innspill som hører hjemme i forbindelse med utarbeiding av reguleringsplanen, og som det ikke kan tas ensidig hensyn til når man vurderer hvorvidt man skal utarbeide et havnekrav eller ikke.

4. Andre forhold av betydning

"En eventuell åpning av dagens molo i Røstnesvågen vil være en stor og omfattende endring av havnestrukturen på Værøy. En slik beslutning bør derfor være forankret i en grundig, åpen og demokratisk prosess på det lokale planet, der både politikere, involverte parter og øvrige interesser gis en reell mulighet til å få delta og bli hørt. Denne saken preges imidlertid av det stikk motsatte; prosessen har vært slurvete, delvis lukket og direkte udemokratisk.

I fjor høst framkom det at Værøy Fiskarlag gjennom et brev (datert 6. februar 2009) fullt ut skal ha støttet kravet om åpning av moloen i Røstnesvågen (Vedlegg 4). Dette viste seg å være fullstendig feil, i og med at saken og brevets innhold ikke engang hadde vært behandlet av Værøy Fiskarlags organer. Brevet ble skrevet av daværende formann, sendt til Kystverket og signert styret i Værøy Fiskarlag. Det ble så lagt i Værøy kommunes arkiver. Brevet ble ikke på noen måte gjort tilgjengelig verken for styret eller medlemsmassen i Værøy Fiskarlag.

På et medlemsmøte 20. desember 2011 behandlet Værøy Fiskarlag saken samt opplysningene som hadde kommet fram. På møtet deltok 14 medlemmer i lokallaget samt ordfører i Værøy kommune, Harald Adolfsen. I møtet ble blant annet ble følgende vedtak fattet:

1. Værøy Fiskarlag fraskriver seg enhver forbindelse til brev datert 06.02.2009, til Kystverket i Kabelvåg, fra styret i Værøy Fiskarlag. Innholdet i brevet har aldri vært på sakskartet i Værøy Fiskarlag. Dette er dokumentert gjennom journaler 20 år tilbake i tid. Det finnes heller ingen muntlig dokumentasjon på at Værøy Fiskarlag har hatt saken til diskusjon tidligere. (Enstemmig vedtatt.)

5. De skadene som havet påførte moloen i Røstnesvågen natt til 26. november 2011 viser at en åpning av moloen er urealistisk. Værøy Fiskarlag ber derfor Værøy kommune og Kystverket om å legge død planene om åpning av moloen. (Vedtatt med 12 stemmer for, 2 stemmer imot.)

I begynnelsen av januar 2012 ble vedtakene fra Værøy Fiskarlag oversendt til Værøy kommune og Havnestyret (Vedlegg 5). Fra kommunen kom det da (10. januar 2012) bekreftelse på at brevet var mottatt og at henvendelsen var registrert i systemet som sakspost.

Havnestyret, men saken om åpning av moloen sto ikke engang oppført på saklista. Da Værøy Fiskarlag avholdt sitt årsmøte 25. august 2012, et halvt år senere, hadde laget fortsatt ikke hørt noe mer fra kommunen vedrørende saken. Ordfører Harald Adolfsen var tilstede også på dette møtet i Fiskarlaget og han beklaget sterkt at kommunen ikke hadde grepet fatt i saken ennå. Ifølge Adolfsen var saken blitt liggende gjenglemt i en skuff på teknisk etat. I mangel på respons fra Værøy kommune, vedtok årsmøtet i Værøy Fiskarlag følgende punkt:

Årsmøtet etterlyser svar fra Værøy kommune på Værøy Fiskarlags brev (datert 30. desember 2011) angående planene om ny innseiling og åpning av moloen i Røstnesvågen. Årsmøtet ber videre om en skriftlig orientering om statusen i saken pr dags dato.

Vedtaket ble så oversendt til Værøy kommune, og laget fikk tilsendt bekreftelse på at brevet var mottatt. Nesten to måneder senere har Værøy Fiskarlag fortsatt ikke fått skriftlig svar på sin henvendelse fra årsmøtet, der det bes om en orientering om status i saken.

20. september 2012 ble det holdt nytt møte i Havnestyret, der saken om åpning av moloen omsider ble drøftet (Vedlegg 6). I møtet ble det mellom annet besluttet å "utsette saken inntil alle forhold ved en eventuell åpning av moloen i Røstnesvågen er avklart". Selv om prosessen er utsatt i tid, så står likevel Værøy kommunes krav om åpning av moloen fortsatt ved lag.

Det kan også nevnes at tidligere formann i Værøy Fiskarlag i forkant av møtet i Havnestyret hadde skrevet et notat der han redegjør for sitt brev av 6. februar 2009 (Vedlegg 7). Brevet var adressert til Havnestyret og ble lagt fram under møtet. I sitt skriv erkjenner tidligere formann at han var alene om å formulere nevnte brev."

Rådmannens kommentar

Rådmannen oppfatter overstående punkt som innspill til en eventuell planprosess, og har ingen kommentarer på nåværende tidspunkt.

5. Kystverkets vurderinger i kjølvannet av uværet "Berit" og skadene på moloen

"Kystverket har i etterkant av uværet "Berit" vurdert en eventuell åpning av moloen i lys av skadene som uværet påførte Røstnesvågmoloen. De skriver blant annet følgende til Værøy kommune (Vedlegg 8):

"I slutten av november 2011 fikk vi store skader på havneinstallasjonene på Værøy og særlig på moloen som skulle skjerme Røstnesvågen. Det ble også registrert høy vannstand inne i havna med oppstuvning av sjø. Vi har gjort noen betraktninger på hva som ville vært tilfelle dersom vi hadde stengt dagens innseiling og åpnet inn mot Sørlandsvågen. Vår erfaring tilsier at forholdene inne i havna fort kunne blitt verre da en kunne risikere at vannet vanskeligere kunne renne tilbake ut den nye åpningen som var laget som følge av bølgenes retning mot Røstnesvågmoloen."

"Til sist må det anføres at havna i Røstnesvågen ikke er bygd for båter som nå ønskes inn hit. Uansett hvor mye Staten legger ned av planlegging og penger, vil havna være for trang for sikker anløp av de største trålere/snurpere som i dag leverer fangst her. Man kan gjøre tilpassninger og utbedringer i eksisterende lei inn til havna for å øke sikkerheten noe, men havna vil alltid bli for lita for Norges største fiskerfartøyer."

Rådmannens kommentar

Rådmannen oppfatter overstående punkt som innspill til en eventuell planprosess, og har ingen kommentarer på nåværende tidspunkt.

6. Samlet vurdering

"Værøy kommunes krav om åpning av moloen i Røstnesvågen/ny innseiling til Røstnesvågen står altså fortsatt ved lag. Det er med andre ord dette kravet Kystverket i dag forholder seg til, inntil Værøy kommune fremmer noe annet.

Med basis i momentene som er lagt fram i punkt 1, 2 og 3 i dette brevet, tyder det meste på at kravet om åpning av Røstnesvågmoloen ikke er blitt til på lovlig måte. I tillegg har Havnestyret som organ neppe fått delegert myndighet til å fatte et slikt krav på vegne av Værøy kommune. Saken har så langt ikke blitt behandlet av kommunestyret.

På bakgrunn av disse forholdene bør kommunestyret i Værøy trekke tilbake kravet fra Havnestyret (Værøy kommune) overfor Kystverket om åpning av moloen i Røstnesvågen.”

Rådmannens kommentar

Alternativet med åpning av moloen mellom Røstnesvågen og Sørlandsvågen er tatt inn i havneplanen som ble vedtatt i 1998. Havneplanen har vært gjennom høringsprosesser før Kommunestyret fattet vedtak. I denne høringsprosessen kom det ingen innspill fra lokale aktører.

For øvrig vises det til Kystverkets presisering i møtet 13.11.2012 hvor det fremkommer at ingen av henvendelsene fra Værøy har blitt oppfattet som krav, og at det følgelig ikke er innmeldt havnekrav fra Værøy til Nasjonal transportplan for perioden 2014 – 2023.

7. Anmodning om at saken tas opp på førstkommande ordinære møte i k-styret

”I henhold til bestemmelsene i Kommune洛vens § 32, første ledd, så skal møte i folkevalgte organer holdes når minst 1/3 av medlemmene krever det. I andre ledd heter det at lederen av folkevalgt organ setter opp saksliste for det enkelte møte. I lovkommentaren til nevnte paragraf i Kommune洛ven blir følgende slått fast: Har kommunestyret, fylkestinget eller minst en tredel av organets medlemmer forlangt ekstraordinært møte til behandling av en konkret sak, må denne selvsagt føres opp på dagsordenen. Av dette må også følge at kommunestyret, fylkestinget eller minst en tredel av medlemmene i stedet kan forlange en bestemt sak oppført på dagsorden på neste ordinære møte.”

Rådmannens kommentar

Saken som er fremlagt er ført i penn av en av de faste representantene til Kommunestyret. Personen og/eller personens nære familie har eierinteresser i området som vil bli berørt dersom moloen mellom Røstnesvågen og Sørlandsvågen blir endret. Det opplyses ikke om dette i brevet som legges frem for kommunestyret til behandling. I kommunestyremøtet møtte, i tillegg til representanten, også en av representantens nære familie som varamedlem. Begge representantene deltok i avstemmingen. Kommunestyret burde gjort en vurdering av habiliteten til to av representantene før saken ble behandlet.

Rådmannens innstilling:

Rådmannen henstiller om at Kommunestyret tar sak 068/12 opp til ny behandling.

08.02.2013 KOMMUNESTYRE

Saken ble ikke realitetsbehandlet av kommunestyret.

KS-002/13:

Saken utgikk.